

[Lindberg.]

situationer, hvor der også, medens de to partier har siddet ved regeringsmagten, eller i hvert fald det ene parti med støtte af det andet, har været langvarige konflikter herhjemme, som er forløbet uden indgreb — jeg minder om typografstrejken i 1947, hvor den daværende regering, selv om den havde meget imod denne strejke, ikke følte sig foranlediget til at gribe ind. Jeg bebrejder ikke de to partier, at de ikke greb ind dengang, men jeg peger altså på, at man tidligere har stået på en anden linie, når der var tale om at ordne forhold, der nu kommer ind under arbejdsmarkedets forhold; derfor kan man måske tale om en kursændring, når vi skal se på spørgsmålet om tvungen voldgift — og det kan vel kun fornøje det radikale venstre, hvis der virkelig er sket en sådan svingning indenfor de to partier.

Det, som ligger bag dette lovforslag, er jo spørgsmålet om bevægeligheden på arbejdsmarkedet, og det er efterhånden blevet noget af et slagord, at hvis man løser problemet: bevægeligheden på arbejdsmarkedet, løser man hele arbejdsløshedsproblemet. Jeg tror, det er helt forkert. Jeg erkender selvfølgelig, at den størst mulige bevægelighed på arbejdsmarkedet er med til at skabe den størst mulige beskæftigelse, men hovedårsagen til arbejdsløsheden ligger helt andre steder end i spørgsmålet om bevægelighed. Hvis vi ser på bevægeligheden indenfor det danske arbejdsmarked, må man i virkeligheden sige, at der er en relativt god bevægelighed; ellers kunne man simpelthen ikke komme ned på de arbejdsløshedsprocenter, som vi heldigvis har haft bl. a. i indeværende sommer, hvor den gennemsnitlige arbejdsløshed for samtlige arbejdere i dette land har været nede på omkring 4 pct. Det siger sig selv, at når man skal tage hensyn, og det må man jo, til de mange andre forhold, der spiller ind i spørgsmålet om bevægeligheden og om faggrænserne — jeg peger på de arbejdsløshedsøer, vi har, og på hele boligproblemet i forbindelse med en flyt-

ning af arbejdskraften — kan man sige, at når man er nede på en arbejdsløshedsprocent som den, vi har haft i sommer, er der stort set ikke noget i vejen med bevægeligheden; ellers var det ikke lykkedes at komme ned på den arbejdsløshedsprocent, vi har været nede på i sommer.

Men det betyder selvfølgelig ikke, at der ikke ligger et problem her, og jeg skal, ligesom den højtærede minister gjorde det, udtale, at hvad der kan gøres i retning af at løse dette problem, vil vi gerne være med til.

Nu har man jo i bemærkningerne til dette lovforslag anført, at der har været en meget stor forskyldning i forholdet mellem faglærte og ufaglærte arbejdere i de sidste 20 år her i Danmark. Jeg vil gerne til belysning af dette spørgsmål fremdrage nogle tal. Hvis vi ser på den sidste erhvervstælling — den er fra 1948 — lå det sådan, at på dette tidspunkt var der 43,1 pct faglærte, 20,2 pct. tillærte og 36,7 pct. ufaglærte. Går man tilbage til 1925, var tallene: faglærte 50,8 pct., tillærte 16 pct., ufaglærte 33,2 pct. Det vil altså sige, at der i disse 23 år, fra 1925 til 1948, har været en nedgang for de faglærte på ca. 7 pct. og samtidig en opgang for de ufaglærte på ca. 3,5 pct.; resten er slugt af gruppen tillærte. Det vil i virkeligheden sige, at der, når man tager hensyn til den industrielle udvikling, ikke har været nogen særlig stor tendens til, at faglærte arbejdere er gået over til gruppen ufaglærte. Jeg tror, at tallene meget godt belyser det, der er foregået indenfor dansk industri og håndværk, således at man ikke af disse tal kan drage den slutning, at de ufaglærtes antal er vokset uforholdsmæssigt i forhold til de faglærtes.

Ser man på byggeindustrien, ligger tallene endnu mere snævert, idet der der i årene fra 1925 til 1948 kun har været en nedgang for faglærte arbejdere fra 59,4 pct. til 54,6 pct., d. v. s. at der kun har været en nedgang på 5 pct., medens de ufaglærtes antal i samme tidsrum er vokset fra 40,4 pct. til 42,8 pct. Jeg tror ikke, det er rig-